

M. K. Thermo
94. XI. II

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Kilenczedik évfolyam. 45. szám. Szerkeszti: Székelyudvarhely, 1911. nov. 9.

Előzetési ára: községe nek, valamint kör-
és községi jegyzőknek egész évre 6 korona.
Egyes szám ára 50 fillér

Dr. Keith Ferencz
varm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székely-
udvarhely. Arpad-utca 3 szám, hová az elő-
fizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

365.

Sz. 3905—911. alisp.
383—911. közgy.

Az alkoholizmus veszedelmeinek csökkentésére
rendeljük:

Ellenőrzés külfoglalkozásokon. 1. A közép-
ponti es járási tisztviselők kötelesek külfoglalko-
zásaik alkalmával az italméresi helyiségeket a
rendészeti szempontok szerint esetleg fennálló hiá-
nyok, mulasztások stb. szempontjából lehetőleg
minden egyes esetben a legszigorubb ellenőrizni
s amennyiben a legcsekélyebb hiányt, mulasztást,
vagy olyan állapotokat tapasztalának, melyek
hatósági intézkedést, esetleg megtorlást igényelnek,
az illetékes hatóságnak feljelentés alakjában hoz-
zák tudomására. Az ellenőrzés lehetőleg minden
egyes esetben gyakorlandó s a hivatalfőnökök ré-
széről a tisztviselők észleleteikről a külfoglalkozás
felől tett jelentés vétele alkalmával külön is meg-
kérdendő.

Ez az ellenőrzés az alább érintettekén kívül
terjedjen ki arra, hogy hitelesítették-e a kimérő
palaczkok (107228—908. K. M. rendelet R. T.
1909. évf. 191. old.), az ivó edények (poharak)
[1907. évi V. t.-cz. 28. §]. Záróra betartatik-e?
Tiszták-e a helyiségek? Hamisított bort nem árul-
nak-e, illetve az 1908. évi XLVII. t.-cz. rendelke-
zései nem sértettek-e meg? Vendéglői ipart joga-
san gyakorolják-e?, illetve van-e a korcsmárosnak
iparigazolványa arra, hogy élelmi czikkeket adjon
el keresetszerűleg a vendégeknek (lásd 86512—
900. sz. K. M. rendelet és a 78543—99., valamint
7801—900. B. M. rendeleteket) stb. stb.

Az előjáróságok ellenőrzése. 2. Hasonló el-
lenőrzésre kötelezettek a községi előjáróság (vá-
rosi tanács) tagjai, kik közül a községi (kör-)
jegyző és községi bíró, a városban a v. rendőr-
kapitány (illetve megbizottjai) legalább minden
hónapban egyszer a község (város) területén levő

korcsmákat váratlanul megszemlélni tartoznak, s
amennyiben a legcsekélyebb szabálytalanságot,
mulasztást, hiányt észlelnek, vagy bármilyen ki-
hágás jut tudomásukra, a kihágást — megtorlás
céljából — az illető I. foku rendőrhatalóságnak
jelentsék fel, illetve megfelelően járjanak el. E kö-
teletség gyakorlására az előjárósági tagok rend-
birság kiszabásával is kényszeríthetők, helyeseb-
ben: — észlelt mulasztás esetén ilyen rendbirság-
gal megróhatók.

Ellenőrzés erélyessége. 3. Elvárja a törvény-
hatósági bizottság, hogy köteleességeket a vármegyei
és községi (városi) alkalmazottak az eljárás
legszigorubb és legteljeskörűbb jellegéhez
fűződő fontos érdekek szemelől tartása mellett,
lankadatlan erélyvel és pontossággal teljesítsék.
s minden alkalmat megragadjanak arra, hogy az
italmérők a fennálló rendszabályok legpotosab-
betartására kényszeríttessenek

Isten tiszteletek és a korcsmák zárvatartása.
Ehez képest

4. a járási főszolgabírák (rendőrkapitány) a
helyszini viszonyok ismerete alapján beható gon-
dossággal a járás összes községeiben levő korcs-
máknak a templomtól való távolságát mérle-
geljék abból a szempontból, hogy vajjon ezen
korcsmákban előfordulható láma nem zavarja-e
az isten-tiszteletet. (Lásd 1904. évi 21534. sz. B.
rendeletet). Hogy az ezirányban foganatba veendő
rendelkezés jelen intézkedésünkben kitűzött cél
javára szolgáljon, felkérendők az összes templo-
mok lelkészei arra, hogy a j. főszolgabíróval (ren-
dőrkapitány) közöljék az isten-tiszteletek (körme-
netek) idejét, s ehhez képest, ha az isten-tisztele-
tek, s az ezzel kapcsolatos egyéb ájtatosságok,
vagy vallásos ténykedések (pld. gyónás, szentbe-
széd stb.) vasárnap, vagy ünnepnap egész déle-
lőttjét, vagy délutánját igénybe vennék a lelkészi
hivatalok értesítése szerint, az isten-tisztelet, vagy
egyéb vallási ténykedés ideje alatt (esetleg egész
délelőtt vagy délután) a templomok közelében levő
korcsmák zárvatartása az I. foku rendőrhatalóság
által elrendelendő. A »templomhoz való közelség«
szempontja a viszonyok szerint mérlegelendő, s

amennyiben a község összeépítettségénél, vagy kis terjedelménél fogva úgy találná az I. foku rendőrhatalóság, hogy a községben levő korcsmák általában a templomokhoz közelfekvőknek minősíthetők, a zárvatartást ezekre a korcsmákra nézve — a fokozatos felebezés fennhagyásával — rendelje el. E helyen ama reményének ad kifejezést bizottságunk, hogy a hitfelekezetek lelkesei vásár- és ünnepnapon oly terjedelemben tartanak isteni tiszteleteket, hogy a közelfekvő korcsmák zárvatartása vásár- és ünnepnapokon egész délelőtti, s a délután nagyobb részén a főszolgabírók (rendőrkapitány) által elrendelhető lesz, s így a korcsmák vásár és ünnepnapon zárvatartásának kérdése legalább nagyjában megoldást is nyer az által, hogy az I. foku rendőrhatalóságnak módjában lesz a »közelségi« szempontot a korcsmák vásár- és ünnepnapon zárvatartásának kérdéséhez fűződő szociális vonatkozásba beállítani.

A kocsmái hitel határa. 1. A kocsmái hitelnek az 1883. évi XXV. t.-cz. alapján megállapított határa vármegyénkben 4 korona lévén, ezen a határon felül hitelezést a bíróság nem ítél meg, sőt ha e hitel túllépésére valamely szinlelt ügylet vagy váltó, vagy más kötelező irat alakját használja fel valaki, a járásbíróság által (1883: XXV. 24. §.) 30 napig terjedhető elzárással és 400 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Miután ugy az 1883: XXV. t.-cz. idézett rendelkezése, valamint a kocsmái hitel határát megszabó imént idézett szabályrendelet évente egyszer kihirdetendő a községi lakosoknak, s ezenkívül olvasható állapotban ott kell, hogy függjön az kocsmák egyik feltűnő helyén, nemcsak a szabályrendelet ezen intézkedéseinek legpontosabb végrehajtását és e végrehajtás ellenőrzését kívánjuk meg, hanem különösen még a következőket is rendeljük:

A kocsmái hitelről szóló szabályrendelet kihirdetése. a) a kihirdetés és megmagyarázás megtörténtéről minden évben tegyen jelentést az előjáróság a főszolgabírónak, s az ellenőrzés könyveiből eszközlelése céljából a főszolgabírók állapítsák meg azt a napot, amelyen a kihirdetésnek történnie kell. Ez a nap alkalmasan kiválasztandó;

A szabályrendelet kifüggesztése és alakja. a) a szabályrendelet által követelt »olvasható állapot« és »könnyen látható hely« megköveteli azt, hogy a szabályrendelet szövege kövér (plakát) betűkkel nyomtatassék ki, úgy hogy az olvasásban kevésbé gyakorlott nép által is könnyen kibetűzhető legyen, s hogy a kifüggesztés a kocsmák legfeltűnőbb helyére történjék;

c) ezeknek a követelményeknek megfelelő szabályrendeleti szöveg alkalmazására az I. foku rendőrhatalóság részéről záros határidő adandó, melynek elteltével a meg nem felelő szabályrendeleti szövegek bevonandók és a mulasztó korcsmárosok a szabályrendelet értelmében büntetendők.

Részegség és lerészegítés. 6. A részegséggel és lerészegítéssel elkövethető kihágások (kihágási büntető törvény 84. és 85. § a) megtorlása céljából,

a részegeskedési hajlam csökkentésére — az előjáróságok vásár és ünnepnapokon különösen kötelesek a korcsmázók állapotát ellenőrizni, s mintazokat, akik — a véletlenség esetét kivéve (ami ugyszólván alig fordul elő) — szándékosan vagy gondatlanságból lerészegedtek, a főszolgabírónak, illetve, ha Székelyudvarhely városban a rendőrközegek tapasztalnak ilyet, a rendőrkapitánynak megbüntetésére végett följelenteni. A kbt. 84. §-a alapján ugyanis a teljes részegségbe jutott egyén is elitélhető, ha a részegségét szándékosan vagy gondatlanul ő maga idézte elő.

b) az ellenőrzés szigoruan terjedjen ki arra is, hogy valaki szándékosan korcsmában, utcán, vagy más nyilvános helyen nem részegített-e le valakit? ezek szintén feljelentendők;

c) végül kivétel nélkül feljelentendők mindazok a korcsmárosok, vagy italmérők, illetve meghatalmazottaik, kik részeg embernek még szeszes italt adnak.

Inspekció vasárnap a korcsmákban. 7. Hogy a községekben a 6. pontban irt ellenőrzés a leghathatósabbban foganatosítható legyen, előjáróság — ahol ennek szükségét látja — a maga kebeléből kijelölhet valakit, vagy egy józan egyént megbízhat azzal, hogy az ellenőrzést rendszeresen gyakorolja, s a szerzett észleleteiről számoljon be. (Inspekció.) Amennyiben az előjáróság ezt a kijelölést elmulasztaná, s a főszolgabíró valamely községben az inspekciós közegnek kirendelését szükségesnek találja, köteles visszavonásig terjedő hatálylyal valakit az előjáróság tagjai közül e köteletség teljesítésére kijelölni.

Gyermekek a korcsmákban. 8. Az előbbi 7. pontban irt módon erélyes ellenőrzés gyakorlandó abban az irányban is, hogy a szabályrendeletünk értelmében, a 16 évét még be nem töltött fiú, illetve a 15 évét még be nem töltött leány gyermek a korcsmában ivás céljából, vagy ivás nélkül ugyan, de céltalanul nem tartózkodhatik. Ez a szabályrendelet korcsmákban, italmérőkben az 5. pontban irt módon függesztendő ki, s az előjáróságokat e szabályrendelet 4. §-ban foglalt köteleességük teljesítésére figyelmeztetjük.

Népies előadások és egyéb eszközök. 9. A járási főszolgabírók az alkoholizmus ellen folytatott küzdelemben alkalmazott eszközök (alkohol-ellenes képek, népies előadások stb.) felől alkalomadtán tájékoztassák a községek előjáróságait, s amennyiben a helyi viszonyok szerint ez lehetséges és szükségesnek is mutatkozik helyenként népies előadások rendezésével világosítsák fel a népet az alkoholizmus romboló hatásáról s tetelket öltő, utódokat mételvező következményeiről. Reméli bizottságunk, hogy a hatóságoknak ebbeli fáradozásában a község intelligens elemei (lelkész, tanító, birtokos) és különösen a községi (kör-) orvosok is segítségére lesznek.

Kihirdetés-életbeléptetés. 10. Hogy a törvényhatósági bizottságunk eme rendelkezése kellő foganattal bírjon, jelen rendelkezésünk a legszélesebb körben kihirdetendő, s kihirdetés alkalmával:

a) a községi lakosság különösen jelen intéz-

kedésünk 6. szakaszának a) pontjára és a 8. szakaszra ;

b) a kocsmárosok pedig az 5. és 8. szakaszra, s a 6. szakasz b) és c) pontjára nyomatékosan figyelemzetendők.

11. Jelen intézkedésünk kiadandó :

a) az összes vármegyei központi tisztviselőknek tudomásvétel és az 1. szakaszban foglaltak teljesítése céljából ;

b) a járási főszolgabírnak, Székelyudvarhely város rendőrkapitányának jelen rendelkezésünk végrehajtása végett szükséges intézkedések pontos foganatosítása, s rendelkezésünknek járási (rendőrségi) tisztikarral leendő megismertetése céljából ;

c) valamennyi községi előjáráságnak (v. tanácsnak) a megfelelő eljárás foganatosítása céljából azzal, hogy rendeletünk a község képviselőtestületének egyik legközelebbi ülésén tartalmulag felolvasandó, s ahol községi, vagy körorvosi székhely van, felkérendő az orvos, hogy a képviselőtestület előtt a rendeletünk felolvasása után az alkoholizmus káros, pusztító hatásait vázolja ;

d) a székelyudvarhelyi csendőrszakaszparancsnokságnak megfelelő számú példányban tudomásvétel és a csendőrsök utasítása céljából ;

e) a vármegyében levő hitfelekezetek összes lelkészeinek és tanítóinak tudomásvétel és a hatóságoknak megfelelő támogatása céljából ;

f) a vármegye területén megjelenő összes lapoknak, esetleges szíves közzététel és ismertetés céljából.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyen, 1911. évi október hó 17-én tartott közgyűléséből.

Udvarhelyvármegye alispánjától

Szám 3905—911.

Tárgy: Az alkoholizmus veszedelmeinek csökkentése.

A központi és járási tisztviselőknek és az összes községi és körjegyzőknek.

A vármegyei törvényhatósági bizottságának fentti határozatát alkalmazkodás és további szabályszerű eljárás végett kiadom.

Székelyudvarhely, 1911. november 6.

Alispán helyett:

Dr. Keith tb. főjegyző.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözlvények.

Állati betegségek. *Sertésvész* föllépett járványosan Alsóboldogfalva községben.

Sertésvész megszűnt Homoródszentmárton községben.

Pályázati hirdetés. (4292—1911.) Ud-

varhelyvármegye oklándi járáshoz tartozó vargyasi körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma :

1. Törzsfizetés 1600 kor. 2. Lakbér 360 kor. 3. Utálatvány 240 kor. 4. Irodai általány 340 kor. 5. Szolgatartási általány 240 kor.

A 2—5 pont alatti tételek 1912. január 1-től érvényesek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket *november hó 18-ig* annál is inkább adják be, mert később jövőket nem fogom figyelembe venni.

A választást később fogom kitűzni.

Oklánd, 1911. november 4. *Szabady* főszolgabíró.

Pályázati hirdetés. (4291—1911.) Udvarhelyvármegye oklándi járáshoz tartozó honóródlánási községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma :

Törzsfizetés 1600 kor. Iroda általány 80 kor. Megfelelő lakbér. Ez utóbbi tétel megállapítás alatt áll.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket *november 18-ig* annál is inkább adják be, mert később jövőket nem fogom figyelembe venni.

A választást később fogom kitűzni.

Oklánd, 1911. november 4. *Szabady* főszolgabíró.

Árverési hirdetés. (1695—911.) Székelymuzsna község tulajdonát képező ingatlanok darabonként Székelymuzsnán a községi bíró házában 1911. évi *november 19-én* d. e. 9 órakor bérbe adatnak nyilvános árverésen.

A bérlet tartama 1912. évi január 1-től 1917. évi decz. 31. Árverési feltételek megtekinthetők a körjegyzői irodában.

A képviselőtestület megbízásából az előjáróság nevében.

Székelyderzs, 1911. nov. 6. *Dr. Koncz* János körjegyző.

Árverési hirdetés. (1697—911.) Székelymuzsna község tulajdonát képező határát magába foglaló vadászterületen a vadászati jog Székelymuzsnán a községi bíró házában 1911. évi *november 19-én* d. e. 9 órakor bérbe adatik nyilvános árverésen. A bérlet tartama 1912. évi január 1-től 1917. évi december 31. Árverési feltételek megtekinthetők a körjegyzői irodában.

A képviselőtestület megbízásából az előjáróság nevében.

Székelyderzs, 1911. nov. 6. *Dr. Koncz* János körjegyző.

Árverési hirdetés. (1019—911.) Kápolnásfalva község előjárósága közhírré teszi, hogy kápolnásfalvi község tulajdonát képező kocsmá-

háza, mely 4 szoba, 1 kamrából áll és mellék-helyiségei, 1911. december hó 1-től kezdődőleg 3 (három) évre kápolnásfalvi község házában 1911. évi november 12-én d. u. 2 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási 400 kor.

Bánatpénz ennek 10%.

Árverési feltételek a szentgyházásfalvi körjegyzőnél megtekinthetők.

Kápolnásfalva, 1911. október 23. Vass Gáspár körjegyző. *Benedek* Máté községi bíró.

Árverési hirdetmény. (714—911.) Udvarhelyvármegye tulajdonat képező és Felsőboldogfalva község határában levő 551. és 927—2. h. rajzi számok alatti ingatlanok nyilvános árverésen 1911. évi november hó 18-án d. e. 10 órakor a helyszínen elfognak adatni. A kikiáltási ár 10, illetve 60 korona, melyen alól nem lagnak adatni. A vétel ár azonnal lefizetendő.

Az ingatlan eladást a törvényhatósági bizottság 8528—124. szám alatt határozta el s a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 64008 I. B. szám alatt hagyta jóvá.

Bővebb felvilágosítást alulírott körjegyzőnél nyerhetők.

Felsőboldogfalva, 1911. november 4. *Bedő* Sándor körjegyző.

Elveszett bivaly. Koncz Ármin székelyudvarhelyi lakosnak Homoródfürdő telepéről elveszett egy 6 éves meddő bivalytehene október 14-én. Megtalálása esetén tulajdonos értesítendő.

Elveszett tehén. Máté Benjámín kissolymosi lakosnak október hó 27-én 1 drb fehérszörű 4

éves koru tehene a községi közlegelőről elveszett. Feltalálása esetén jelentse az előjáróságnal.

Elveszett ökrök. Kápolnásfalvi Bóth Ádám-nak két ökre elveszett november 2-án. Megtalálásuk esetén tulajdonos értesítendő.

Elveszett juhok. Egy suta és egy csonkaszarvu szürke szörű juh október 29-én elveszett.

Felfogott csikók. Folyó évi október hó 17-től a nagygalambfalvi kbíronál 2 drb csikó felfogva tartatik. Az egyik 2 éves piros herélt, első ballába csüdben fehér, homlokán kis fehér csillag, a másik 2 évet töltött barna herélt, jegye nincs.

Felfogott bivaly. Mátisfalva községben egy körülbelül 7—8 éves tehén bival tartatik felfogva. A bival farkavégén fehér bojt, egyébként jegynélküli. A mennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkezik, 8 nap alatt a bivaly elárvereztetik.

Körözendő személyek. 314. — *Sándor Julianna*, kiskoru Sándor László anyja, aki Szamosujvárott 1875. évi február hó 28-án született és jelenleg Nagy István uradalmi ispánnal él vadházasságban nyomozandó, feltalálása esetén illetőségi viszonyaira nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 6770—911. számra való hivatkozással Csongrád vármegye alispánjának (Szentés) megküldendő.

315. — *Scitár György* volt szerencsi lakos, nyomozandó, feltalálása esetén ő és az általa megnevezendő alkalmas tanuk kihallgatandók arra nézve, hogy mikor és mennyi ideig tartózkodott Miskolczon és a felveendő jegyzőkönyv a 18562—911. számra való hivatkozással Békés vármegye alispánjának (Gyula) megküldendő.